

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)

เรื่อง การขำระบัญญัติกลุ่มเกษตรกร

โดย

KM Team

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส

การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก

เมื่อปรากฏว่ากลุ่มเกษตรกรไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันจดทะเบียนตั้งกลุ่มเกษตรกร หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่าสองปี ไม่ส่งสำเนางบแสดงฐานะการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

อำนาจหน้าที่ของผู้ชำระบัญชี

- (1) ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรในระหว่างที่ชำระบัญชีไม่เสร็จ
- (2) ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อระงับกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
- (3) เรียกประชุมใหญ่
- (4) ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญา และประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของกลุ่มเกษตรกร
- (5) จำหน่ายทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกร
- (6) เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด
- (7) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้กลุ่มเกษตรกรล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้นหรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน
- (8) ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

ขั้นตอนการชำระบัญชี

- (1) ผู้ชำระบัญชีติดต่อเพื่อรับทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชีและเอกสารต่าง ๆ จากคณะกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร
- (2) ประกาศว่ากลุ่มเกษตรกรได้เลิก และชำระบัญชีโดยเปิดเผยที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร สำนักงานกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่กลุ่มเกษตรกรนั้นตั้งอยู่
- (3) ทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทุกคน ซึ่งมีปรากฏในสมุดบัญชี หรือเอกสารของกลุ่มเกษตรกรหรือปรากฏทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติเลิก และให้เจ้าหนี้นี้ยื่นคำทวงหนี้ต่อผู้ชำระบัญชี

- (4) จัดทำงบการเงิน ณ วันเลิกกลุ่มเกษตรกร กรณีกลุ่มเกษตรกรมีทรัพย์สิน หนี้สิน และทุน เมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรเพื่ออนุมัติงบการเงินแล้วเสนองบการเงินนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อทราบ หากไม่สามารถประชุมใหญ่ได้ ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อทราบ และอนุมัติงบการเงิน
- (5) ค่าธรรมเนียม ภาระติดพัน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควรในการชำระบัญชีนั้นผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหน้ารายอื่น
- (6) ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินสำหรับจำนวนหนี้ที่นั้นไว้ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชี มีหนังสือแจ้งการวางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า หากเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เจ้าหนี้ย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด จัดส่งรายได้ให้กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกัน หรือตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
- (7) เมื่อได้ดำเนินการชำระบัญชี จัดการจำหน่ายทรัพย์สิน เรียกหนี้จากลูกหนี้และชำระแก่เจ้าหนี้เสร็จ ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายเงินตามลำดับ ดังต่อไปนี้
 - (7.1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
 - (7.2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว
 - (7.3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรในระหว่างปี ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้ผู้ชำระบัญชีส่งมอบแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เก็บรักษาไว้ เพื่อโอนให้แก่กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกันตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดในกรณีที่ต่อมาจเรียกประชุมใหญ่ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ
- (8) จัดทำหนังสือตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานทางการเงินที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรจากคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้สอบบัญชี หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและดำเนินการชำระบัญชีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น
- (9) เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของกลุ่มเกษตรกรเสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระบัญชีและจัดการทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีและจำนวนทรัพย์สินที่จ่ายเสนอผู้สอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น

เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียนให้ถือว่า เป็นการสิ้นสุดแห่งการชำระบัญชี และให้ส่งสำเนาคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

- (10) ส่งมอบบรรดาสมุดบัญชีและเอกสารทั้งหลายของกลุ่มเกษตรกรที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้นแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อเก็บรักษาสมุดบัญชีและเอกสารเหล่านี้ไว้ อีกสองปี นับแต่วันที่ถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรนั้นออกจากทะเบียน

กรณีกลุ่มเกษตรกรชำระบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายให้เก็บรักษาสมุดบัญชี และเอกสารไว้จนกว่าศาลจะมีคำสั่งยกเลิกล้มละลายตามมาตรา 134 (4) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 สมุดบัญชี และเอกสาร ให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

- * การฟ้องเรียกหนี้สินที่กลุ่มเกษตรกร สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้ ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน
- * ข้อจำกัดของผู้ชำระบัญชีอย่างใด ๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต
- * ระยะเวลาการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชี เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันระยะเวลาจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
- * อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มีอำนาจในการตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘ ✘